

ÜZENET

AZ ERDÉLYI REFORMÁTUS EGYHÁZKERÜLET GYÜLEKEZETI LAPJA

XXVII. évfolyam 3. szám. 2016. február 1.

Ára 0,80 lej

Ne csak a szózék magasságából ismerjük a gyülekezetet

Év eleji beszélgetés Kató Béla püspökkel

Immár három éve, 2013. február 1-jén iktatták hivatalába a Farkas utcai templomban Kató Bélát. Az eltelt három évről, az egyházkerület gondjairól és megvalósításairól, a közeljövő terveiről beszélgettünk a püspökkel az igazgatótanács kolozsvári székhelyén. Először arról kérdeztük, püspöki mandátuma felénél milyen mérleget vonna, hogyan értékelné az elmúlt időszakot.

Fotó: Kiss Gábor

– Egy értékelés többféle lehet. Az egyik az, amelyiket az ember saját magáról gondol, a másik az, amelyiket a külső világ állít ki rólunk. Van azonban egy harmadik – és ez az igazi –, amelyikre érdemes odafigyelni, arra, ahogyan Isten látja a mi szolgálatunkat.

Ha a három évet röviden kellene összefoglalnom, akkor azt mondanám: iszonyatosan nehéz volt. Olyan változások és kihívások előtt áll népünk és egyházunk, olyan események sorozata történik naponta, amelyik folyamatos kiállást, odafigyelést igényel. Ehhez pedig az erőt csak felülről kaphatjuk meg. Ugyanakkor a sok próbálkozás, útkeresés mellett elmondhatom: eredményeink és sikereink is voltak. Ezt természetesen nem a püspök személye érte el elsősorban, hanem egy egész közösség. Próbáltam a püspökbeiktatáskor megfogalmazott üzenetet, fogadalmat betölteni és annak szellemében cselekedni. Akkor a csodálatos halfogás történetéről beszéltem. A programot úgy határoztam meg: minden esetben kivetem a hálót, mert tudom, hogy az Úr velem van. Úgy érzem, az elmúlt három évben ezt végig lehetett követni: semmiről le nem mondtunk, semmit el nem hagytunk, a halfogás pedig folyamatos.

A leginkább az ifjúsággal és a gyerekekkel foglalkoztunk, rájuk áldoztunk a legtöbbit. A másik fontos szempontunk az volt, hogy az igehirdetés mindenhol fenntartassék.

(Folytatása az 5. oldalon)

Jézus az erő és megnyugvás ajándékát adja

Mt 11,28

Jézus magához hívja a megterhelteket, mert tudja, hogy megfáradnak a legjobbak is, meglankadnak a legkülönbek is, és súlyos terhek alatt meggöndyednek a legerősebbek is. Mindnyájan érezzük: az élet néha fárasztó, különösen ma. A legáltalánosabb életérzés a megfáradás. Olyan megfeszített életritmusban élünk, hogy sokszor nemcsak az idősek, de a fiatalok is megfáradnak testileg és lelkileg egyaránt.

Erről az embertípusról beszél Jézus: a megterhelt emberről. A szokásos mindennapi gondok mellett vannak, akiknek céltalanná válik az élet. Még sokan össze is

roppannak e súlyos terhek alatt. Sok teher van egy elrontott családi élet keserűségében. Vagy gondolhatunk a begyógyulni nem akaró gyásznak a fájdmájára. Sok minden összegyűl egy emberi életen át, amit el kell hordoznunk önmagunkban.

Vannak, akik azért fáradnak el, mert munkájuk unalmas lett. Amikor elkezdték, még új volt, de közben elmúlt a munka frissessége, így nem volt benne annyi öröm, mint amennyinek lennie kellett volna.

Bányai László

(Folytatása a 3. oldalon)

Vallásszabadság: Erdély Európa előtt

A Római Birodalom meghódítása után a keresztyénség nem bizonyult „türelmesnek”. Elég, ha az inkvizíció börtöneire és máglyáira vagy a 16. században kezdődött vallásháborúkra gondolunk. A középkorban a katolikus egyház eretnekségnek bélyegzett mindent, ami nem egyezett tanaival, de a reformáció hívei sem túrték az övékkel ellentétes nézeteket. Például a francia hugenották (protestánsok) úgy gondolták, joguk van erőszakkal rákényszeríteni hitüket más vallásúakra.

A legelső vallásbéke, amelyet megkötöttek, Augsburg városához fűződik. Azt is inkább kényszerű politikai egyezségnek lehet nevezni: 1555-ben elismerték a lutheránus vallást, ám a felekeze-

tek együttélését – egy településen – továbbra is elképzelhetetlennek tartották. Így minden régió eldönthette: a két vallás közül melyiket követi. A kisebbségben maradtak ezután vagy áttértek, vagy távoztak.

Magyarország és főleg Erdély vallási megoszlása a Nyugathoz képest teljesen más képet mutatott: akár egy településen belül is több vallás hívei éltek együtt, a felekezeti különbségek ugyanakkor több esetben etnikai különbséget is jelentettek. A románok ortodoxok, a szászok evangélikusok, a magyarok többnyire unitáriusok, reformátusok vagy katolikusok voltak.

(Folytatása a 4. oldalon)

Tanulságos igék

A jövődőről (II.)

Az Úr visszajöveteléig

„De előbb minden népnek hirdetni kell az evangéliumot. Amikor pedig fogva visznek, hogy átadjanak titeket, ne aggodalmaskodjatok előre, hogy mit szóljatok, hanem azt mondjátok, ami abban az órában adatik nektek, mert nem ti vagytok, akik szóltok, hanem a Szentlélek.” (Mk 13,10–11)

Jézus épp elhagyja tanítványaival a templomot. Közte és a zsidók vezetői között áthidalhatatlan szakadék tátong. A tanítványok nem is érzik ennek a súlyát. Őket lenyűgözi a templom szépsége. Jézus azonban sokkoló választ ad a tanítványok csodálatára: a templom romhalmazzá válik nemsokára. Egy későbbi időpontban a tanítványok visszatérnek a témára, rákérdeznek, mikor fog ez bekövetkezni, ugyanakkor kíváncsiak a világ végének időpontjára is.

Jézus az Olajfák hegyén ekkor a jövődőről kezd beszélni. A kérdés mindig is foglalkoztatta az embereket. E jelek alapján többször próbálták kiszámítani Jézus visszajövetelének idejét. Mi tudjuk, ez reménytelen vállalkozás. Ő nem válaszol arra, hogy mikor jön el a vég, hanem sokkal inkább nyomatékosan int az éberségre.

Jeruzsálem pusztulása és a világvége egymás meghosszabbításában vannak. A teológiai nyelvben „köztes” időről szoktunk beszélni, ami a templom pusztulása és Jézus visszajövetele között van. Ebben az időben félelmetes dolgok történnek. Jönnek hamis próféták és tévtanítók, hallunk háborúkról, természeti katasztrófákról, éhségről, üldözésről. Ezt jól is-

merjük még akkor is, ha Isten kegyelméből e dolgokat nem tapasztaltuk saját bőrünkön. Viszont látjuk a tévében, vagy olvassuk az újságokban.

Mindezeknek az eseményeknek mi az értelme? Ezt a tizedik versben találjuk meg. Minden népnek hirdetni kell az evangéliumot. Nemcsak szomorú jelek vannak, hanem örvendetesek is: az evangélium világszerte való hirdetése. A világ végét megelőzi a világ missziója. Ezzel ma sok embernek gondja van. Az ilyenek inkább párbeszédéről szólnak: együtt kell működni más vallásokkal egy jobb világ megvalósításáért. És miért lenne Jézus az egyedüli út az üdvösségre? – tesz fel a kérdést. Ám Jézus határozottan mondja: az evangéliumot minden nép számára hirdetni kell.

Mi az evangélium? Nem kultúra, nem keresztény propaganda, hanem az a jó hír, hogy Isten győzött a bűn, halál és Sátán felett.

Azt is látnunk kell: e világban számtalan „evangélium” van. Kétezer évvel ezelőtt egy új császár megjelenése volt az evangélium, de tudjuk, hogy csalódást és keserűséget hozott alattvalói számára. Ma sokan a jólét, a fogyasztói társadalom, a technika „evangéliumát” hirdetik. Ezek azonban csak megsztják a világot, érdekcsoportok alakulnak ki, és szembehelyezkednek egymással. Isten evangéliuma azonban egyesíti a népeket, összehozza az embereket. A Szentírás nem győzi magasztalni ezt az összetartozást. Az Ige és Szentlélek egységbe kovácsolja a világot. Jézus azt akarja, hogy az egyház ezt az evangéliumot hirdesse.

A „hirdetni” szónak nagy súlya volt abban az időben. Ez a hírnökök munkája volt, akiket a királyok és császárok küldtek ki a birodalomba, hogy például egy győzelmet kihirdessenek. Ez sokszor gyökeresen megváltoztatta az emberek életét, ezzel szemben senki se maradhatott közömbös. Az evangélium is ilyen üzenet, állást kell foglalni: vagy mellette, vagy ellene. Jézus minden kétséget kizáróan tanítja, hogy mi csak a benne való hit által részesülhetünk az üdvösségben. Erről nem lehet vitázni. Jézus mindig úgy beszélt, hogy meg akarta győzni hallgatóit, szava mindig hívogatás is volt, s ezt nekünk is így kell tennünk.

A mennybemenetel és a Krisztus visszajövetele közti idő a misszió ideje. Ebben a legfontosabb a kitartás, az állhatatosság. Meg kell maradnunk abban a szolgálatban, amire Krisztus elhívott minket. Nekünk meg kell maradnunk

Biblia a pápua kezében

A második világháború ideje alatt amerikai katonák állomásoztak a Csendes-óceán valamelyik szigetén. Egyikük különös érdeklődést mutatott az egykor emberevőknek számító bennszülöttek iránt. Elbeszélgetett velük, közben az egyik helyi férfi bement a konyhájába, és könyvvel a kezében jött ki. Büszkén mutogatta a kereszténynek gondolt katonának a féltett kincsét, a Bibliát.

– Ez az én legnagyobb kincsem – mondta őszinte meggyőződéssel.

A katona arcán gúnyos mosoly suhant végig.

– Mi már rég túl vagyunk ezen – vetette oda.

A bennszülött letette a Bibliát, és folytatta a tányérjában levő hús evését. Majd kisvártatva megjegyezte:

– Nagy szerencséd, hogy mi nem vagyunk túl a Biblia értékelésén és tanításán. Ha túltenénk magunkat, akkor belöletek készítenénk az ebédünket...

Bányai László

Imádság

Nehéz a keresztem, megváltó Jézusom,
de amit rám mértél, szívesen hordozom.
Szívemből szeretlek, ha meg is látogatsz,
eléd térdelek, bármilyen csapást adsz.
Te Krisztus vagy, mégis leroskadtál,
én kisebb vagyok a porszem poránál.
Viszem a keresztem, csak erőt adj hozzá,
ha Neked úgy tetszik, váljak áldozattá.
Minden bűnömet bocsásd meg a Földön,
hogy a másvilágon ne gyalázzon, öljön.
Légy irgalmas hozzám, Mennynek,
Földnek Ura,
imádkozz érettem, Jézusom, Istennek
szent Fia.

(ismeretlen szerző)

a hit, a remény és a szeretet szolgálatában kitartással. Mert bár a vég még várat magára, mi már sokszor türelmetlenkedünk, és kérdezzük: miért késel Jézus, miért nem vetsz véget szenvedésünknek?

De a vég még nem jött el. Vajon miért? Mert az Úr még vár, ránk vár, szüksége van szolgálatunkra, munkánkra és bizonyágtételünkre. És ez nem is kis dolog, mert olyan világban kell élnünk, amelyik ellenségesen viselkedik Isten gyermekeivel szemben. Az evangélium hirdetésében ellenállásba és sokszor üldöztetésbe ütközünk. A misszió a szenvedés, sokszor a vértanúság története, gondolhatunk itt a nagy magyar misszionáriusnőre, Molnár Máriára.

Ahogy Jézus visszajövetelének napja közeledik, úgy erősödik az üldözés, a kereszténynek megpróbáltatásai. A szenvedő Jézust követjük, hogy majd egykor az Ő dicsőségében is részesülhessünk. Egy megfeszített királyt szolgálunk, ezt nem felejtethetjük el soha. A köztes idő tehát a kereszt, a szenvedés jegyében telik. A Krisztusért való szenvedést nem lehet kikerülni, ennek valamilyen formájában mindenkinek részesülnie kell. Csak vigyázzunk, ne a magunk bűne és felelőtlensége miatt szenvedjünk. Ezeket hallva félelemmel telhet meg a szívünk, Jézus is tudja ezt, épp ezért bátorít minket, és biztosít, hogy Szentlelke által segítségünkre siet. Jelek vesznek körül, s ezek között arra vagyunk kiválasztva, hogy imádkozva és dolgozva, éberen vigyázva várjuk Urunk dicsó megjelenését.

Lőrincz István

Az inkább emberek

Mózes inkább választotta Isten népével való együtt sanyargatást – olvassuk a Zsidókhoz írt levélben. Az „inkább” fogalom az olvasókban sok gondolatot ébreszt. Bizonyára vannak olyanok, akik minden nehézség ellenére inkább az itthon maradás mellett döntenek. De vannak olyanok is, akiknek elege lett a sokféle sanyargatásból, és külföldre távoznak. Egymást biztatva mondják: „gyertek, építsünk magunknak várost és tornyot... és szerezzünk magunknak nevet”. Ez a csoport azzal is érvelhet, hogy nem lett volna annyi magyar származású Nobel-díjas, világszerte ismert magyar feltaláló, ha itthon marad hazájában.

A bibliai Lót személyében olyan ember áll előttünk, akit a bőségesebbnek látszó földi javak birtoklása vonzott. Benne az egyéni érdek kerekedett felül, a hit pedig alulmaradt. Amikor Lót végigfuttatta szemét a „bő vizű földön”, habozás nélkül elvált nagybátyjától. További útját meghatározta az, amit érzéki szemével be tudott fogni.

A hit szemével azonban nemcsak a teremtett világot, hanem annak teremtőjét is láthatjuk. Bizonyos esetekben a földi értelmet kissé háttérbe kellene szorítani és a hitet előnyben részesíteni. Ezért került Mózes is a hit hősei közé: inkább a népével való sanyargatást választotta. „A fáraó leányának fia” név sok tiszteletet és hasznot jelentett számára, mégsem érezte magát otthon a fáraó udvarában. Az istenfélő, őt szoptató édesanyja teje és ölelése lelkébe ívódta, mindvégig meghatározta életét és gondolkodását. Ezeket nem törölte ki lelkéből a legelőkelőbbek udvarában való neveltetés sem. A bőség helyett a szegénységet választotta, mert a jövő világnak kincsei drágábbak voltak a földi gazdagságnál.

Aki hajlandó kilépni a nagy kényelmet nyújtó pozíciójából, aki képes lehajolni barátaihoz és átélni szenvedéseiket, azokat mondja az Úr az Ő áldottainak. Aki cselekszi a törvényt, az lesz nagy a mennyek országában. Ő az, aki testvérül születik a nyomorúság idejére. Egyedül Isten uralkodása a garancia az emberiség jólétére és üdvösségére. Ő nem

minket, hanem bűneinket veti a tenger mélyére (Mik 7,19). A hit és hűség a feltételei annak, hogy Isten a maga üdvtervét rajtunk keresztül megvalósítsa. Az Istenbe vetett bizalom szabadít meg a hatalmasoktól való félelemtől is.

Mózesnek a fáraói udvarból való távozása a megvetett és sanyargatott népéhez példaképpül szolgálhat azoknak, akik a hit útját Jézus Krisztussal akarják járni. Az Őt követőkre nemegyszer a lenézés, a szenvedés vetődik, de a hithez hozzátartozik az a tudat, hogy Isten hatalmas (Zsid 13,13; 10,35; 11,6).

Mózes látja népének szenvedését. Látja, amint az egyiptomi üti-veri a héber rabszolgát, akinek senkije sincs. Ezt észleli később két héber között is: nemcsak az elnyomók, hanem az elnyomottak is ütök-vertnek egymást. Ott is azt látja, hogy az ütöttnek-vertnek senkije sincsen, aki segítsen. Mózes mindig a szenvedő védelmére kel úgy, amint Istenről mondja az Írás: „mert megtekintette az Úr Izráel igen nagy nyomorúságát, hogy... nincs senki, aki Izráelt megszabadítaná”.

Mi mit teszünk? Becsukjuk a szemünket, elfordítjuk a fejünket az előtt, ami felebarátunkkal történik? Inkább a menekülést választjuk? Mózes nem saját érdeke szerint cselekedett, hanem életét kockáztatta azokért, akikkel szemben igazságtalanságot követtek el. Aki inkább vállalja a népe sorsát, arra megbízója ígéretének áldása hull: „én veled leszek!” Aki népével közösséget vállal, azzal Isten is közösségre lép, kezét fogja, előtte megy, orcája világosságát adja (1Móz 28,15).

Istennek ez az ígérete, „veled leszek”, a múltban, az atyák idejében, a jelenben, a sanyargatás idején és a jövőben, az ígéret földje felé való haladásban is érvényvel bír: „én vagyok, én voltam, én leszek!”

Szolgáljon Isten kijelentése és drága ígérete mindazoknak megnyugvására, akik Mózeshez hasonlóan inkább az Isten népével való együtt sanyargatást választják, mint az ideig-óráig való gyönyörűséget.

Székely József
nyugalmozott lelkipásztor

Jézus az erő és megnyugvás ajándékát adja

(Folytatás az 1. oldalról)

Sokszor egy nagy munka elvégzése annyira igénybe veszi az ember erejét, hogy idő előtt megöregszik. Mások munkájuk eredménytelensége miatt fáradnak el.

De ki tudná felsorolni azt a rengeteg terhet, amit az ember magával hordoz egy egész életen keresztül? Előfordulhat, hogy az embernek lelkében van egy rég elkövetett bűn súlyos emléke, amittől nehezen tud megszabadulni. Esetleg egy romboló szenvedély, amiből nincs szabadulás vagy

egy állandó hazugság, amelyben folyamatosan benne él. Az Isten és embertársunk ellen elkövetett bűn súlya nagyon kifárasztja az embert.

A megerhelés helyzetét Jézus megérti, ezért mondta tanítványainak: „jöjjetek énhozzám mindnyájan...” Az ember megújulása saját erejéből nem történhet meg, ezért kell Jézustól új erőt kapni. A megfáradt apostol csodálatos módon tapasztalta meg Isten megújító erejét: „mindenre van erőm Krisztuban, aki engem megerősít” (Fil 4,13).

Isten munkálkodni, dolgozni akar általunk, rajtunk keresztül.

Jézus a nép elgyötört fiaival hívogató szóval fordul. Azok szabadítására jött, akik belefáradtak az élet nehéz terheinek hordozásába, és életük reménytelené vált. Minél nagyobb súllyal nehezedik ránk az élet gondja, annál inkább szükséges Jézushoz mennünk. Mert valóban megtörténik az, amit Ő ígér, vagyis hogy általa megtaláljuk lelkünk nyugalma, megerősödünk és megújulunk.

Jézusnak a megnyugvás orvosságát adó meghívása mindnyájunkhoz szól. Kivételesen mindenkit hív. És mi minden mást megteszünk inkább, mint ezt az egyszerű gyermeki lépést. Hogy

odamenjünk hozzá. Ám az Ő nyugalma nem lehet megvásárolni. Meg kell tennünk a Felé irányuló lépést, hogy segítsen a jó úton való haladásunkban. A legszebb emberi elgondolás, a legtökéletesebb filozófiai tétel sem segít ebben, csak egyedül Jézus, aki akar és tud rajtunk könyörölni.

Egész keresztyénységünk nem más, mint Jézushoz odamenni, vele kapcsolatot teremteni. Az Ő jelenléte, a vele való együttléte adja meg azt, amire oly nagyon vágyunk: a nyugalmat, a békeséget, az erőt. Isten elvárása, üzenete az, hogy menjünk Jézushoz. Úgy, amint vagyunk, megfáradtan és megerhelten. Mert ő mindnyájunknak a megnyugvás ajándékát adja.

Feltartóztatható a közel-keleti genocídium?

Interjú dr. John Eibnerrel, a CSI projektvezetőjével

Az elmúlt több mint tíz évben mintegy 1,3 millió keresztény hagyta el Irakot és Szíriát. A többi vallási kisebbség tagjait is elűzték vagy kiirtották. Az egyik legismertebb nemzetközi vallási-humanitárius szervezet, a Christian Solidarity International (Krisztusi Szolidaritás – CSI) projektvezetője, dr. John Eibner a szervezet által készített interjúban a közel-keleti válságról beszél.

– A CSI már 2011 novemberében figyelmeztetett a népiirtás veszélyére. Ön egyik jelentésében többek között utal arra, hogy az úgynevezett „arab tavasz” elbizonytalanította az uralkodó elitet, és kiemelte a szervezett erőszak futótűzszerű terjedését is.

– A vallási tisztogatás a szemünk láttára nő. A dzsihadisták Szíriában és Irakban célzottan támadják a keresztényeket és a nem szunnita kisebbségeket. A Földközi-tenger szír partjától egy 750 km hosszú, egészen Bagdadig nyúló széles sáv már vallásilag „tiszta”.

– Dzsihadistákat említ. Nem az Iszlám Állam (ISIS) áll a vallási tisztogatás mögött?

– Az ISIS 2014-ben a Szíriát és Irakot támadó dzsihadista csoportok közül a legnagyobb hatalmú és gátlástalan milíciává nőtte ki magát.

John Eibner és a CSI a világ számos pontján próbál segíteni az üldözött keresztényeknek

Ám nem az ISIS az egyetlen dzsihadista csoport, amely vallási köntösben követ el borzalmas bűnöket a régióban. Az összes fegyveres milícia – az USA által 2011 óta támogatott Szabad Szíriai Hadseregétől az al-Nuszra Fronton át egészen az Iszlám Államig – kegyetlenül üldözi a keresztényeket.

– Szíriában és Irakban sokszor találkozott keresztényekkel és az elűzött vallási kisebbségek tagjaival. Remélnék még abban a régióban az emberek?

– Úrrá lett rajtuk a kilátástalanság és a kétely. Bár nagyon sokat teszünk az elesetekért, mégis rengetegen el akarják hagyni a hazájukat. Mások szívesen visszatérnének a szülővárosukba, ami sajnos a jelenlegi körülmények között lehetetlen. A Közel-Kelet vallási kisebbségeinek nem sok okuk akad a reményre. Nem elég, hogy ők állnak a dzsihadisták célkeresztjében, ráadásul olyan óriási vallási konfliktus középpontjába kerültek, amit csak a 30 éves háborúhoz hasonlíthatunk. A nagyhatalmak pedig egyáltalán nem nyújtanak reményt. Egyrészt folytatják a térség destabilizálását, másrészt nem védik meg a vallási kisebbségeket.

– Az elűzöttek ezt nem hányják a szemükre?

– A nyugatiak nagyon elkötelezték ma-

gukat a Közel-Keleten. Elsősorban a rendszerváltás stratégiájában érdekeltek, amiben a dzsihadisták a régió elfoglalását látják. Ezért nyíltan vagy titokban támogatják a keresztényellenes, iszlamista milíciákat. Ügyelnek arra, hogy érdekeik – például az olajfinomítókhoz való hozzáférés – biztosítva legyenek. Ezért nem védik meg azokat, akik az általuk megbuktatott vagy – mint Szíriában – lassan felmorzsolni kívánt kormányokat támogatják. Az ott élők ugyanakkor szilárdan bíznak az amerikai és európai keresztény kultúrában. Ezért nem értik, miért hagyják cserben őket.

– És mi erről a véleménye?

– A posztkeresztény, materialista Amerika és Európa a kisujját sem mozdítja a Közel-Kelet keresztényeiért. Nekik sem gazdasági, sem politikai súlyuk nincs. Ráadásul semmilyen értelemben nem fenyegetik a Nyugatot, ezért szövetkezni sem érdemes velük.

– Viszont ott vannak a keresztény milicisták...

– Igen, de túl kevesen vannak, és egymás között is megosztottak. Nem képesek megvédeni a keresztény közösségeket, és nincsenek abban a helyzetben, hogy átvegyék az irányítást.

– Törökország fellépése az ISIS és a Kurd Munkáspárt (PKK) ellen hasznos lehet a közel-keleti béke szempontjából?

– Ellenkezőleg, olaj a tűzre, amitől még jobban fellángol a konfliktus. A PKK sokkal nagyobb veszélyt jelent Törökországra nézve, mint az ISIS.

– Hogyan lehet megállítani a Közel-Keleten zajló vallási népiirtást?

– A szövetségeseknek szoros ellenőrzés alá kellene vonniuk a háború kirobbantásáért felelős pártokat. Amerika vessen véget a szövetségesei – Törökország, Szaúd-Arábia és Katar – közti iszlamista befolyásnak és a muzulmán vallási felsőbbrendűség hirdetésének. Javítsa kapcsolatait más nagyhatalmakkal, hogy közösen lépjenek fel a közel-keleti vallási tisztogatás megállításáért.

CSI

Vallásszabadság: Erdély Európa előtt

(Folytatás az 1. oldalról)

A románokat nyilván nem érintette a nyugati egyház harca, a lakosság többsége viszont a lutheri reformációhoz csatlakozott. Katolikusnak néhány főúri család és a székelység csíkszéki része maradt meg.

A Nyugaton tapasztalt vallási villongások, harcok a Kárpát-medencére nem voltak jellemzőek. Erdélyben igyekeztek mindent a párbeszédre és hitviták útján rendezni. Az országgyűlés 1557-ben bevett vallássá nyilvánította a lutheri evangélikus vallást. Néhány

évvel később pedig, 1564-ben a református vallás is egyenjogúságot nyert. „A királyi városok, mezővárosok és a falvak bármelyik vallást követhessék, hitükön való prédikátort tarthassanak, a velük ellenkezőt pedig elbocsáthassák.” Ez a rendelkezés még arról szólt, mint az augsburgi szöveg, azaz egy településen csak egy vallás érvényesülhet.

A történelem kereke azonban „gyorsan forgott”. A tolerancia, a másság elfogadása, a béke utáni vágy négy évvel később azt jelentette, hogy Erdélyben a világon elsőként vallásszabadságot hirdet-

tek. A tordai országgyűlés 1568. január 13-án kimondta: „...minden helyükön az prédikátorok az evangéliumot prédikálják, hirdesék, ki-ki az ő értelme szerint, és az község ha venni akarja, jó, ha nem pedig, senki kényszerítéssel ne kényszerítse az ő lelke azon meg nem nyugodván; de oly prédikátort tarthasson, az kinek tanítása ő néki tetszik. Ezért pedig senki [...] az prédikátorokat meg ne bánthassa, ne szidalmaztassék senki az religióért senkitől. [...] és nem engedtetik senkinek, hogy senkit fogsággal avagy helyéből való priválással fenyegetessen az tanításért, mert az hit istennek ajándéka, ez hallásból lesz,

mely hallás Istennek Igéje által vagyon.”

A tordai országgyűlés tehát a világon elsőként mondta ki négy vallás – katolikus, evangélikus, református, unitárius – szabadságát és egyenjogúságát. Mindezt egy olyan korban, amikor Franciaországban hugenották tízezreit ölték meg, országok háborúztak egymással a vallás nevében. Igaz, ez nem a mai értelemben vett vallásszabadság, hiszen az ortodoxok a megállapodás szövegében nem szerepeltek. Inkább a társadalmi béke érdekében kötött politikai alku volt, de Erdély még így is egy évszázaddal megelőzte Angliát, és századokkal Európát.

SB

Ne csak a szószék magasságából ismerjük a gyülekezetet

(Folytatás az 1. oldalról)

Még akkor is, ha több kisebb településen erre már kevés anyagi lehetőség kínálkozott. Ez azt jelenti, nem számoltunk fel lelkészi állásokat, habár sok olyan gyülekezet létezik, amelyik teherbíró képességének határán vagy már azon túl van.

– „Püspöki tevékenységem egyik legfontosabb törekvése a közösségi lét fenntartása és megszervezése” – nyilatkozta nemrég. Mit sikerült tenni ennek érdekében?

– Közösségünket, a kohéziós erőt próbáltam erősíteni, megtartani. Talán azzal sikerült elérnem, hogy minden szolgatársam felé azt a bizalmat előlegeztem meg, ami az emberi összetartozáshoz elengedhetetlenül szükséges. Igyekeztem mindenkire szertartással közeledni, és senkit ki nem zárni a közösség(ek)ből, ugyanakkor léteznek egyházi törvények is, amelyeket mindenkinek be kell tartania. Természetesen nem a törvényeskedés volt az elsődleges, hanem a szeretetteljes lelkigondozás, megoldások keresése.

– A magyar népet a parasztság tartotta meg. A globalizálódás okozta elvándorlás azonban éppen a vidéki gyülekezeteket teszi tönkre. A városban az emberek elvesztődnek, a közösségi lét háttérbe szorul. Hogyan lehetne ebben a kérdésben előrelépni?

– Az eddigi tapasztalatok azt mutatják, a falvak népe fogy, a városoké részben nő. Ezért a városi misszió megerősítésére kell törekedni. Nemhiába tűztem ki célul a 2016-os esztendőben azt, hogy egyházkerületünknek ez lesz a fő célja. Idén a püspöki vizitációk éppen erre fognak összpontosítani. Miután mindent át fogunk beszélni az érintettekkel, és a városokat is meglátogattuk, remélhetőleg év végére lesz egy következtetéseket levonó összegzésünk, amely által további feladatokat tudunk meghatározni, hogy azok által változtatni tudjunk a helyzeten. Úgy látom, a városok közelében fekvő falvak, gyülekezetek kellő odafigyeléssel életképesek lehetnek akár hosszú távon is.

Minden előzetes felmérés előtt azonban kijelenthető: akár falun, akár városban csak akkor tartható meg a közösség, ha missziós lelkületű szolgatársak munkálkodnak. Ha közömbösek maradunk azok irányába, akik lemorzsolód-

nak, ha csak a szószék magasságából ismerjük a gyülekezetet, ha csak a mindennapi teendőinket végezzük el, és nem hagyunk fel ezzel a szemlélettel, akkor bármilyen terveket is szövenénk, nem tudunk eredményesek lenni. Ahogy a faluról a városra bevándorlók száma nő, úgy kell egyre több egyházi szolgának is dolgoznia a nagyvárosi gyülekezetekben. Városban a presbitériumoknak fel kell ismerniük azt, hogy egy lelkipásztor nem képes mindent egyedül elvégezni. Meg kell találni azokat a forrásokat, amelyekkel növelni lehet a munkatársak számát, hogy azok által megkeressük az elkalló-

Fotó: Kiss Gábor

dott lelkeket. A presbitereknek például nem egy fél városért kell felelniük, hanem csupán néhány családra kell gondot viselniük és azokhoz eljuttatni az egyház kéréseit, meghívókat vagy éppen segítségnyújtást. Akkor élő az egyház, ha minden sejtje mozog, él és együtt munkálkodik.

Azt is tudnunk kell, hogy ma csak úgy lehet megmaradni reformátusnak, ha az emberek legalább egy egyházi intézménnyel fenntartják a kapcsolatot.

– Melyek az idejé prioritásai?

– Az ifjúsággal való foglalkozás továbbra is szemünk előtt van. Megkezdjük a marosvásárhelyi Református Kollégium felújítását, a kolozsvári és nagyenyedi kollégiumok felújítását pedig szeretnénk befejezni. Mindezek mellett számos olyan építkezés van terveink között, amelyek az igehirdetési szolgálat külső feltételeit szolgálják. Készülünk a reformáció 500 éves évfordulójának megünneplésére is, már ebben az évben lesznek előrendezvények. Május 22-t, a magyar református összetartozás napját szeretnénk idén Kolozsváron megszervezni. Reméljük, öszre be tudjuk fejezni a kolozsvári teológia felújítását, év végére pedig szeretnénk beindítani az egyházi múzeumot is. Egy külön projekt keretében felmérjük az

egyház kulturális értékeit és történelmi műtárgyainak helyzetét, amely alapját képezi majd a beinduló múzeumunknak. Bekapcsolódunk az 1956-os forradalom 60 éves évfordulójára rendezett megemlékezésekbe. Remélem, a nyári szovátai ifjúsági találkozó több ezer fiatal fog megmozgatni, és a rendezvények az együvé tartozás élményét fogják erősíteni bennük.

– Miután a titkosszolgálatok a magyar-vezélyt és az autonómia kérdését nemzetbiztonsági kockázatként jelölték meg, az állami intézmények, de még az igazságszolgáltatás is másképp viszonyul az erdélyi magyarsághoz. Mennyiben érinti ez egyházunkat?

– Hogy mi a célja a román államnak velünk, azt pontosan nem tudjuk. Tény, hogy a döntések rendkívül érzékenyen érintenek minket – érzelmi szinten is. Nekünk azonban nem szabad meghátrálnunk, következetesen tovább kell haladnunk azon az úton, amelyen egyházi identitásunk nemzeti létünkkel szorosan összefügg. Ebből kifolyólag minden olyan ügyért küzdenünk kell, amely ezt a kapcsolatot megerősíti. Ezt kívülről nyilván veszélyforrásnak is lehet tekinteni, viszont mi nem ezzel a szándékkal élünk és dolgozunk. Mi nem valakik ellen harcolunk, ha-

nem saját megmaradásunk érdekében. Ezért kiáltunk, ezért próbálkozunk segítséget kérni mindenhol a világon, hogy értsék meg: mi nem többet akarunk, hanem kulturális, vallási értékeinket megőrizni és a jövőendő nemzedéknek átadni.

– Milyen terveket kell a püspöki mandátum lejártáig feltétlenül megvalósítani?

– Szeretném úgy átadni az egyházkerületet, hogy minden olyan jelentős épületünk, intézményünk működőképes és felújított állapotba kerüljön, amely elengedhetetlenül fontos számunkra. Ugyanakkor olyan egyházi struktúrát kialakítani, amely a jövőben is életképes marad, és valamilyen szinten önfenntartóvá is válik. A lelkészképzés mellett fontos a laikusok (presbiterek, gondnokok) továbbképzése is, mert fel kell készíteni az egyházat arra, hogy egy idő után nem lesz minden gyülekezetben lelkipásztor. Szeretném kapcsolatainkat továbbra is élővé tenni a Kárpát-medencei, anyaországi magyarsággal, hiszen ez a család végre magára talált, ezt a kapcsolatot nem szabad elveszítelnünk. És természetesen minden olyan problémára, kérdésre választ adni, amely a következő időszakban egyházkerületünk, erdélyi magyarságunk életében felvetődik.

Somogyi Botond

Gyakorolni az elengedést

Tanácsok a böjtölés idejére

Nemsokára kezdetét veszi a húsvétig tartó, negyvennapos böjti időszak. Böjtölni sokféle módon lehet, és ennyi nap szükséges is arra, hogy lemondásaink következtében átalakuljanak szokásaink. A böjt azonban nem azonos egyfajta trendek által meghatározott diétával, annál jóval több.

A böjt értelme nem a pusztán lemondás, hanem az ahhoz társuló figyelem-összpontosítás Istenre, aki által betöltekezhet az ember – állítja Szabóné László Lilla református lelkész. A reformátusok nem feltétlenül a húsról mondanak le a böjtben. „Mindenkinek életében más és más az a dolog, ami olyan nagy helyet foglal el, hogy elveszi az időt, figyelmet Istentől” – fogalmaz a lelképásztor. „A negyvennapos böjt kitüntetett időszakában elmélyülhetünk abban, hogy az életünk berendezkedése mennyire ment elébe annak, amit Isten kíván tőlünk. Mennyire kerültek előtérbe a gasztronómiai élmények vagy más élvezetek.”

Emlékeztet egy nagyobb hiányra

A testtől megvonó kényelem segít abban, hogy ráébredjünk lelki szükségleteinkre: „Ha azért nem eszem, mert el akarok jutni a határimig és az akaraterőm szeretném erősíteni, az nem böjt.

A böjtnek ugyanis nem pusztán a felülemelkedés a célja, mondjuk, a csokoládé- vagy az internetfüggőségen, hanem akkor van igazán értelme, ha ezek a vágyaink párosulnak az összpontosítással: a szabadító Istenhez fordulok, ráirányítom a figyelmem, a vágyam. Ha az étkezéssel mondom le, rendszeresen jelentkezni fog bennem a táplálék hiányának érzése, amely a lelki hiányérzetre emlékeztet.”

De nemcsak fizikai, hanem pszichés többlet is lehet az életünkben, amitől a böjti időszakban tartózkodhatunk, vagy egészen meg is szabadulhatunk. „Ma már nagyon erősen meghatároznak minket a pszichés ingerek: a televízió, az internet, a kapcsolatápolás, az élmények és a programok. Mikor ebből a telítettségéből visszaveszünk, már lemondást élünk meg. Ezért a mai ember számára a csend vagy csupán a gépek nélküli világ is böjt lehet, míg régen ez nem jelentett problémát.”

Isten mindennél több

„Ha az ingerekről való lemondásban csupán az ürességig jutunk el, akkor hiányzik a böjt másik fele: hogy megteljünk azzal a valósággal és kapcsolattal, ami mindenre elég, és ami sokkal gazdagabban és teljesebben tölt el, mint az emberi betöltekezések. Ez pedig az élő Istennel való kapcsolat, aki sokkal nagyobb a hiányainknál” – vallja a lelképásztor.

Átalakulhatnak szokásaink

A böjt nem azért hoz megtisztulást, mert Isten önsanyargatást vár az embertől, hanem mert lehet, hogy túl sok nem odavaló dolog van az életünkben, ami miatt nem jut hely az igazán fontosnak. „A böjtben sok mindent megtudhatunk magunkról. Rádöbbenhetünk, mennyire szerves része az életünknek az állandó nasolás, az internet, a közösségi oldalak vagy a televízió. Mindazt, ami túl nagy helyet foglal el az életünkben, Isten elé tehetjük, vagyis az újrakezdés előszobája lehet e tisztulást hozó negyven nap. Ez pontosan annyi idő, ami alatt

A böjt nemcsak azt jelenti, hogy figyeljünk oda a táplálkozásra

egy változás már áthatja az életünket. Az átalakulás időszaka a húsvétal zárul, amikor Isten Krisztus feltámadásában újat teremt. Azután talán visszaveszem az életemet kitöltő dolgok egy részét, de az is lehet, hogy teljesen átrendeződnek a hangsúlyok, vagyis a böjt egészen megtisztíthat egy-egy területen.”

Pozitív böjt

Van pozitív böjt is – teszi hozzá Szabóné László Lilla. „Ez a fajta böjt nem a lemondásból indul ki, hanem azt jelenti, hogy egy tevékenység helyett valami mást választok, például éjszakázás helyett alvást. Ezzel az isteni rendet választom: legyen meg a ritmusa a nappalnak és az éjszakának. Az isteni rend megtartása nem elvesz, hanem mindig hozzátessz az életünkhöz. Egyébként is, ha regenerálódok, Istennek is jobb eszköze leszek a mások felé való szolgálatban.”

Ha valaki pozitív böjtöt tartana, a lelkész szerint választhat valamilyen lelki olvasmányt, amit mindennap elővesz, de elhatározhatja azt is, hogy mindennap elolvassa az aznapra kijelölt igeszakaszt. Esetleg imalistát írhat azoknak a nevével, akikért már régóta szeretne közbenjárni.

Ahogy az internetezés vagy a rendszeres és kontrollálatlan édességfogyasztás gondolatelreelő, stresszoldó pótcselekvés, úgy az ezek alól felszabaduló idő is válhat azzá. Éppen ezért fontos, hogy ha imádságra vagy bibliaolvasásra fordítjuk szabad óráinkat, önként és odaszántan tegyük. A gépiesen végzett kegyes szertartások helyett az őszinte és alázatos Istenre figyelés a cél. De az Istennek tetsző életnek része az – hangsúlyozta a lelképásztor. „Talán egy séta vagy a házastársunkkal töltött idő az, amire a következő lépésben a legnagyobb szükség van. A barátaink bejegyzéseinek lájkolása helyett

pedig figyelmet szentelhetünk valakire, akire általában senki sem figyel.”

Nem üzletelés

Előfordulhat, hogy egy kilátástalan élethelyzet indít minket böjtre, esetleg mások érdekében böjtölünk. Egyik eshetőség sem jelenthet azonban üzletelést Istennel. „Lemondok valamiről, hogy Isten adjon cserébe valamit – ez téves eljárás. A pogány vallások gondolata az áldozatok bemutatása az istenség jóindulatának elnyerésére. Csakhogy az élő Istennek nem kellene az üres áldozatok, azt szeretné, ha magunkat adnánk oda neki. Legyen bennünk hit arra, hogy a közbenjárásunk számít, de miközben másokért vagy megoldhatatlannak tűnő helyzetünkért böjtölünk és imádkozunk, mi is szolgáltsuk ki magunkat Istennek. Ő nem kiszolgálja az elképzeléseinket, hanem kimunkálja bennünk a szeretetet, az elengedést, a megbocsátást, a másik nézőpontjának a meglátását.”

„Több az élet a tápláléknál, és a test a ruházatnál. Ha tehát a Fiú megszabadít titeket, valóban szabadok lesztek – ezeknek az ígéseknek az igazságában mélyülhetünk el böjt idején, ha az, amit teszünk, nem pusztán lemondás vagy kötelező kegyességgyakorlás, hanem Istennel megélt mélyebb közösség.” Szabóné László Lilla azt javasolja: másokkal együtt lelki közösségben böjtöljünk, ahol megoszthatjuk egymással, miért tesszük, mit tudunk meg magunkról és Istentől, mivel küzdünk.

Gyakorolni az elengedést

Mielőtt megkezdte nyilvános szolgálatát, Jézus negyven napot töltött böjtöléssel és imádkozással a pusztában. A lelképásztor szerint a küldetésére készült fel így. „Jézus böjtjével az önként vállalt lemondás és az odaszánás útjára lépett, aminek a végén tudta, hogy egészen oda kell adnia magát. Ezzel azt is bemutatta, hogy a böjtben az elszenvedett veszteség helyett a vállalt lemondást élhetjük meg. Ha egy időre elengedünk valamit – étkezést, a kapcsolataink ápolását vagy a hobinkat – önként megélünk egy kis veszteséget; ezzel pedig belegyakoroljuk magunkat a nagy veszteségekbe, amik előttünk vannak. Időről időre ránk törnek ilyenek: elveszítünk családtagokat, egy-egy dédelgetett álmunkat vagy a munkahelyünket. Az viszont alapvető igényünk, hogy a dolgok ne csak megtörténjenek velünk, mert az megnyomorító. A böjti elengedésben még alattam van a talaj, és nem rendül meg az Isten-kapcsolatom. De amikor minden összeomlik, rengeteget adhat, ha mi már gyakoroltuk a lemondást, beleengedtük magunkat a fájdalomba. Lesz benne valami ismerős, tudni fogjuk, hogy ilyenkor Istenre figyelhetünk, és azt is, hogy Ő több, mint a veszteségeink. Ha sosem gyakoroltam az elengedést, akkor a nagy megpróbáltatások idején nem lesz lelki izomzatom, edzettségem elhordozni azokat. A böjt felkészülés.”

Jakus Ágnes
(Parokia.hu)

A Biblia közelebb visz Istenhez

Az Amerikai Bibliatársulat közzétett jelentéséből nagyszabású körkép bontakozik ki a Biblia egyéni, irodalmi és közösségi hatásairól. A felmérést a hitéletet is kutató szociológiai intézet, a Barna Group készítette. Vajon nálunk mikor lesz hasonló reprezentatív felmérés?

A kutatók az első nagyobb kérdéscsoportban a Biblia befogadását és elfogadottságát vizsgálták. A megkérdezettek 79 százaléka nevezte a Bibliát szent irodalomnak vagy szent könyvnek. Ez a Bibliának az USA-ban nyolcszor nagyobb popularitást biztosít, mint a statisztikailag utána következő szent könyvnek, az iszlám Koránnak (10 százalék) vagy a zsidó Tóranának (7 százalék). Az

amerikaiak 49 százaléka szerint a Szentírás minden olyan személyes ismeretet tartalmaz, ami az értelmes élethez szükséges. 51 százalék szerint kicsiny a Biblia befolyása a mai amerikai társadalomra. Érdekes, hogy a gyakorló protestánsok és katolikusok elégedetlenek a Biblia társadalmi befolyásával, míg a nem keresztyének vagy az ateisták szerint nagyon is sok: ők az erős befolyásra panaszkodnak (53 százalék). Tíz felnőtt közül hat vélekedik úgy, hogy a Biblia az a könyv, aminek a legerősebb hatása van az emberiségre (58 százalék).

Érdekes és elterjedt vélekedés, hogy a politika sokkal polgárabb és polgáriasultabb lehetne, ha a politikusok rendszeresen olvasnák a Bibliát – véli a megkérdezettek 56 százaléka. Ugyanakkor a politikai hatékonyság, a politikusok eredményessége szempontjából is fontos lenne annak rendszeres olvasása. A hitüket gyakorló protestánsoknak 99 százaléka rendelkezik saját Bibliával, míg a gyakorló katolikusoknak 96%-a.

Ebben a kérdéskörben azokat interjúválták, akik rendszeresen kézbe veszik a Bibliát. A megkérdezettek 52%-a azt mondta, hogy ő legalább 3-4 alkalommal évente olvassa a Bibliát. A felnőttek közül 14 százalék napi bibliaolvasó. Ugyanennyi hetente többször veszi kézbe, 8 százalék hetente legalább egyszer, 9 százalék havonta legalább egyszer, 6 százalék legalább évente négyszer. A 2000 körül születettek közül 33 százaléknak még nem volt kezében soha Biblia. A nők közül többen olvassák Isten Igéjét (58 százalék, férfiak 47 százalék). Sokan viszont csak istentiszteleten vagy misén hallják a Bibliát, tehát nem személyes olvasás révén ismerik, ezek száma 68 százalék.

Életminőség-változás Bibliával – felelősségtudat növekedése

Mi motiválja a bibliaolvasást? Öt lehetséges okot soroltak fel a válaszokban. 60 száza-

lékuk azért olvassa, mert az „közelebb viszi őket Istenhez”. Ezzel a válasszal a protestánsok vannak többségben (75 százalék). 18 százalék azzal indokolta, hogy megoldást vagy iránymutatást kerestek személyes problémáikra, vagy vigasztalást és derűt (12 százalék). Van, aki iskolai eredményességével (4) vagy eredménytelenségével (3) indokolta. A legfiatalabbak pedig azért, mert iskolai tantárgy. Van, aki hitbéli növekedés, elmélyülés okán olvassa a Bibliát (58 százalék), más azért, mert abban keres választ (25 százalék), megint mások azért, mert lényeges életminőség-változást képesek elérni a Biblia olvasásával (18 százalék). Az élet és a

személyes élet iránti felelősségtudattal indokolták meglehetősen sokan a bibliaolvasást (42 százalék). Kedvező érzelmi befolyást, békességre jutást tulajdonít a megkérdezettek 43 százaléka a Bibliának. 38 százalék ösztönzést, biztatást kap belőle, 34 százalék pedig reményt, míg

58 százalék többféle módon alkalmazza életére a Bibliát. Még mindig a nyomtatott Bibliák a közkeletűek, de növekszik az interneten használatuk száma is.

Irodalmi mű vagy Isten Igéje?

Az idősebbek között a többség Isten Igéjének tartja, kisebb részük irodalmi műnek. 22 százalék mondja, hogy szóról szóra lehet venni annak üzenetét. 19 százalék szkeptikus, szerintük ugyanúgy írták, mint más irodalmi művet. 11 százalék szerint egyes írók a Bibliában valamiféle isteneszmével rendelkeztek, s ennek szűrőjén át írták le a mondatokat. A protestánsok között általánosan elterjedt az a vélekedés, hogy a Biblia Isten inspirált Igéje.

Legáltalánosabb megfogalmazás a Biblia fő üzenetéről ez volt: a Szentírás azt tanítja, hogy Isten szeretet. Ezt 40 százalék tartja. 31 százalék szerint Isten története szólal meg benne arról, hogyan hoz létre, épít Ő kapcsolatot az általa teremtett embervilággal. 13 százalék véli, hogy Isten azokat segíti, akik segítenek önmagukon és egymáson. És csak 6 százalék gondolja, hogy a Biblia arról szól, ha jó ember vagy, akkor a mennybe jutsz. A protestánsok két választ kedveltek: Isten kapcsolatot teremt az embervilággal (48 százalék), illetve Isten szeretet (40 százalék).

Milyen magatartásformákban mutatkozik meg a Biblia jellegzetessége? Pozitív formában: 74 százalék szerint a megbocsátásban, 67 százalék szerint a nagylelkűségben, 66 százalék vélte, hogy a szegények támogatásában, 65 százalék szerint a türelemben. És mit utasít el a leginkább? A prostitúciót (60 százalék), a homoszexualitást (56 százalék), a pornográfiát (56 százalék), a szerencsejátékokat vagy a hazárdírozást (51 százalék). 43 százalék szerint a Biblia elutasítja a rabszolgaságot és a háborút (32 százalék) is. Érdekes, hogy ezekben a pozitív és negatív magatartásformákban, illetve

ezek igenlésében és elutasításában hasonlóképpen vélekedtek a nem keresztyének és az ateisták is.

Morális és értékteremtő hatás

Az amerikaiak döntő többsége úgy vélte: a Szentírásnak erőteljes hatása van az amerikaiak moráljára és értékrendjére, de a testületi és az egyéni korrupcióval szemben is erős korlátozó hatása van. Érdekes összefüggés mutatkozott meg a karitatív adakozás, a vallási és a segélyszervezeteknek nyújtott támogatás között. Az időseknek 76 százaléka adakozik valamilyen karitatív közcélra vagy egyház javára. Az átlagos, „vasárnapi keresztyének” adakozókedve 250-300 dollár között mozgott évente, az idősebbek többet adtak (550 dollár körül). A gyakorló protestánsok adakozókedve magasabb (1500 dollár), mint a gyakorló katolikusoké (800 dollár). A legmagasabb adakozókedv a napi rendszerességgel Bibliát olvasók körében tapasztalható, ez 2000 dollár az idősebbeknél, 1000-1200 dollár a középkorúaknál évente.

A Biblia és mi, magyarok...

Természetesen a kutatók is tudják: empirikus és racionális módszerekkel nem lehet igazán és teljesen a hit világában elmélyülni, s mindenre kiterjedő pontos felméréseket készíteni. De igenis lehet olyan tartalmi megállapításokat nyerni, melyek fő jellegzetességei segítik megrajzolni egy-egy nemzet, egyház hitgyakorlatát. És ebben az összefüggésben olvasva e kutatási eredményeket, bizony fontos és lényegre mutató üzenetei vannak a számoknak. Aki ezeket megfontoltan mérlegeli, igen sok meg nem fogalmazott, mégis a számok által közvetített tényre találhat a fentiekben. Persze, mondhatná valaki, könnyű az USA-ban kutatni, ahol sok pénz van a kutatásra. Ez igaz. De egyben figyelmeztetés is: a fontos dolgok soha nem lehetnek túl drágák. Mit mutatnának a számok, ha ilyen közvélemény-kutatás a Kárpát-medence magyarlakta területein készülné?

Biblia és mi, magyarok – a hiteles és tényfeltáró szembesítés a valósággal nálunk sem nélkülözhető sokáig.

Dr. Békefy Lajos

ISSN-1223-8848

ÜZENET

Az Erdélyi Református Egyházkerület gyülekezeti lapja
A szerkesztőség címe: 400079 Kolozsvár
Király utca (str. I. C. Brătianu) 51. sz.
Telefon: 0731 019404
Drótposta: uzenet@reformatus.ro
<http://www.reformatus.ro/uzenet.html>
Főszerkesztő: Somogyi Botond
Kéziratot nem örzünk meg és nem küldünk vissza.
A lapban megjelent cikkek nem feltétlenül a szerkesztőség véleményét tükrözik.

Készült az Erdélyi Református Egyházkerület Misztótfalusi Kis Miklós Sajtóközpontjának nyomdájában
Felelős vezető: Dávid Zoltán

Hol vannak a hősök?

Gondolatok az évfordulón egy gondnoki konferencia után

Szászrégen. A református templom mintha visszhangozná még az ünneplő gyülekezet karácsonyi énekét. Ünnepe után vagyunk a Görgényi Református Egyházmegye gondnoki konferenciáján. Szép Eduárd beresztelki szolgatárs igehirdetését hallgatva jön a gondolat: vezetésre tényleg szükség van. Ahogy az általa felolvasott zsoltárrészletben is hallom (Zsolt 43,3–5). A hitről és a kibontakozó reménységről szól az Ige. Lelki leltározás ez, mely reménységünket is megvizsgálja, és azt is, mennyire állunk segítőkésségek közelségben egymáshoz. Akarva-akaratlanul közelebb kerül egymáshoz lelkipásztor és gondnok, presbitérium és gyülekezet. A tervezés ideje ez, amikor bölcs döntésekre, előítéletek helyett előszeretettel van szükség ahhoz, hogy azt a száz, kétszáz vagy ezer lelket Isten lelkének erejével bölcsen vezethessük. Visszatekintve láthatjuk: az elmúlt 365 napban mi győzött a lelkünkben, a lelki harcainkból hogyan kerültünk ki. Vesztiesen, vagy néha sikerült győzni is? Bartos Károly komollói lelkipásztor e kérdéseket feszegette érdekes előadásában, választ adva sok, időközben bennünk felmerülő kérdésre is.

Amikor Mózes kivezette a népet Egyiptomból, és negyven éven keresztül vezetője volt a választott népnek – nem volt egyszerű feladata. Még az isteni erő birtokában sem. Bátran nevezhetjük hősnek... De nemcsak Mózes, hanem történelmünk oly sok nagyra becsült alakját is. Az ágyúöntő Gábor Árontól Dugovics Tituszig, aki 1456. július 21-én Nándorfehérvár ostroma alatt a mélybe rántott egy török harcost, hogy megakadályozza a lófarkas zászló kitűzését. Halála a 18–19. század fordulójától a hősi önfeláldozás egyik legismertebb példája a magyarság emlékezetében.

Inognak Európa pillérei

A zsoltáriró fohásza – küldd el világosságodat és igazságodat, azok vezessenek engem – különös lehet. Számunkra, akik észrevétlenül szoktuk meg azt, hogy manapság annyi min-

den vezet minket. Akkor is, amikor nem szeretnénk. Manipulációnak mondjuk modern szóval. Európa sajnos ma az emberi lét három alappillére ingatja, amikor összemosza a nemi identitást, sorvasztja az egészséges nemzetudatot, és szándékosan gyengíti a felekezeti elköteleződés biztonságát. Pedig szükség lenne mindháromra. Ám a fenyegetettség a kapuink előtt áll. Behatol, akár a liberalizmus, akár az iszlám, akár valamilyen bomlasztó ideológia formájában. A feminizmus beteges burjánzása, a homoszexualitás népszerűsége, az apai és anyai szerep elhomályosodása az eredménye. De továbbra is indokolt a kérdés: hol vannak a hősök? Vannak-e, szükség van-e egyáltalán rájuk ma?

Nagy Ferenc egyházmegyei számvevő értehetően mondta el mindazt, ami tennivalóként előttünk áll, hiszen hozzátartozik az egyházak községek anyagi életviteléhez. Nem tudunk elszakadni az anyagiaktól. Keresni kell a lehetőségét annak, hogy megéljen a gyülekezet. Közben nem kell elfelejtenünk a Mester szavait: „Keressétek először Isten országát és az Ő igazságát...” Az anyagiak pedig „...megadatnak néktek”.

Identitástudat-vesztés

Hol vannak a hősök? Hol vannak a fényre kiállni kész férfiak? A választ nem tudom, de remélem, léteznek. Akkor is, ha szomorúan bólogatva hallgattuk az előadásban, hogy a mai konfirmandus kérdése sajnos már nem az, hogy „mi az én egyetlen vigasztalásom”, hanem inkább az, hogy honnan jöttem, és mit keresek itt? Mondhatjuk, hogy identitástudat-vesztés? Igen, az. De még van remény és talán hősök is. Lehet, csak a belső szoba hősei. Mégis a Mennyei Atya titkon néző szeme látja őket. Eszembe jut, hogy a betlehemi éjszakában helyet kereső József és Mária is hősök voltak. Eltökélt szándékuk volt megszállni Betlehemben. Mert hős mindenki,

Vesztiesen vagy győzelmesen?

Bartos Károly komollói lelkipásztor tart előadást

aki helyet készíteni törekszik a megszületni kívánó isteni gyermeknek. Megszületni egy családban, egy gyülekezetben, egy közösségben és egy társadalomban – a vén Európa erkölcsileg recsegő eresztékei között... Ilyen értelemben minden fáradságot nem kímélő gondnok, presbiter, lelkipásztor vagy szülő helykésztető lehetne. Vállaljuk a helykésztetés anyagilag meg nem fizetett, sokszor nehézséggel járó szolgálatát? Ezért tisztelek minden gondnokot, hűséges presbitert, aki elvállalta a szolgálatot. Ugyanis több esetben egy-egy gondnok vagy presbiter menti meg a helyzetet, amelyet más nem.

Jó volt együtt lenni és az elhangzottakkal szembenézve lélekben megerősödni. Az éjszaka csendjében, mikor e sorokat leírom, hallom újra az Igét, amint betölti a szászrégeni templom terét: Vigyázzatok, álljatok meg a hitben, legyetek férfiak, legyetek erősek! Minden dolgok szeretetben menjen végbe!

Az új, 2016-os esztendőben is.

Székely Levente

Köszönet

Köszönettel és hálával tartozunk Istennek, hogy adakozásra buzdítja az embereket. A Kolozsvári Kozmutza Flóra Hallássérültek Speciális Intézetének Szívárványszög nevű óvodája többéves hagyományra tekint vissza. Az adventi időszakban több délutánt is kézimunkázásra szántunk. Barkácsoltunk a gyerekekkel, a szülőkkel, az óvónőkkel, a kollégákkal, s közben szakmai tapasztalatokat osztottunk meg egymással. Az elkészült termékeket eladásra szántuk. Ezúton is köszönjük azoknak a kedves érdeklődőknek, akik megvásárolják portékáinkat. A begyűlt összeget rendszeresen fejlesztőeszközeink tárházának bővítésére szánjuk.

Köszönet illeti továbbá a bálványosváraljai gyülekezetet, ahol az elkészült portékáink egy részét a gyülekezeti tagok idén is megvásárolták. Hálával tartozunk Orbán Csaba lelkipásztornak és családjának a támogatásért. Minden évben anyagi és lelki javakkal is támogatják intézetünket. Köszönetet szeretnénk mondani az adakozó lelkületű bálványosváraljai nőszövetségnek és Réti Rozáliának, Kovács Bálintnak, Tóth Piroskának is, akik adományukkal hozzájárultak fejlesztőeszköz-tárházunk bővítéséhez. Isten áldását kérjük életükre!

Tőkés Tünde

Életének századik évében, kolozsvári otthonában január 15-én elhunyt

d. dr. Tőkés István

református lelkész, egyházi író, teológiai professzor,
az Erdélyi Református Egyházkerület volt püspökhelyettese.

Tőkés István 1916. augusztus 8-án született a Székelyföldön, a háromszéki Málnáson. Középiskolai tanulmányait a sepsiszentgyörgyi Székely Mikó Református Kollégiumban végezte, majd a kolozsvári Református Teológiai Fakultáson szerzett lelkészi diplomát 1938-ban. Ezt követően Németországban és Svájcban tanult, majd Kolozsváron nyerte el a teológia doktora címet újszövetségi tudományokból.

1946-tól 1973-ig az egyházkerület igazgatótanácsának tagja volt, 1952-ben az egyházkerület generális direktorává, 1974-től egyházkerületi főjegyzőjévé választották. A tisztséget 1983-ig töltötte be. 1973-tól 1983-ig kényszernyugdíjazásáig a Kolozsvári Protestáns Teológiai Intézet professzoraként az újszövetségi tanszéken tanított. Számátalan teológiai és egyháztörténeti tanulmányt és könyvet írt. Élete utolsó évéig alkotó munkát végzett. *A romániai magyar református egyház élete 1944–1989* című könyvének bővített kiadása 2014-ben jelent meg. Egyházi és oktatói munkássága mellett nyolc gyermeket nevelt fel, 27 unokája és 13 dédunokája született.

A temetési istentiszteletre 2016. január 21-én került sor a kolozsvári Farkas utcai templomban, földi maradványait a Házsongárdi temetőben helyezték örök nyugalomra.